

Ídnaðurin

Tað tykist rætlig gongd vera komin í skrivling og talu um ídnaðin. Tað er gott tað sama.

Fiskivinnan, sum er okkara høvuðsvinna og nærsum einasta vinna, hevur hesa seinastu tíðina, tibetur sæð út til at borið seg hjá teim flestu, sum við hana hava at gera.

Ein orsokin er, at sitandi stýrið hevur havt framskyggnar menn, sum hava dugað at sæð, at tørvur hevur verið á tíðarhóskandi skipum, til fjølbroytta fiskiveiðu.

Landið eigur góðar menn, sum hava viljað lagt rygg til, og sum hava sett nógvan pening til, stuðlaðir av teim góðu treytum, okkara leiðandi politikarar hava gjørt lógarheimild fyrri.

Tað kann henda, at fiskivinnan kann koma at vera illa fyrri. Hvat so? Vit hava so gott sum einki, sum kann móteiga. Høvdu vit havt ein vælútbygdan ídnað, so kundi tað verið.

Fyrr hava vit nevnt her í blaðnum um ullina, sum eitt av teim ráevnum, sum vit skuldu verið varin við at flutt ovnógv út av í ótíljørdum líki. Aðrir duga at fáa nóg burtur úr hesum, hví kundi vit so ikki eisini? Man tað ikki kunna fara at koma ein broyting her nakað skjótt?

Vit vita, at tað verður flutt út nakað av troyggjum, garvaðum skinnum o. o., men tað er alt ov litil eftirspurningur.

Vit høvdu høvi at hitta ein av sendimonnunum, ið vóru her í summari. Hann varð spurður, um hann ikki helt, at møguleiki var at finna góðan solumarknað í Amerika.

Hann helt, at vit áttu av álvara at farið undir at funnið onnur snið, aðrar litir o. a. t. v. s. vit vóru ov vanabundin, fylgdu ikki so nógv mótanum á hesum økinum, við tað, at dóttirin bant akkurát somu troyggju sum mammann, sum omman, sum langomma o. s.

fr. Vit áttu heldur at spurt, hvussu ynskja tey troyggjuna, sum skulu keypa hana.

Sjálv haldi eg, at tað er púra rætt, sum hann segði, men hin vegin haldi eg, at ikki serti tú vakrari plaggi uppi á einum skulabarni enn júst henda einfalda føroyska troyggjan, bæði til gentur og dreingir.

Eitt áttu vit føroysku kvinnur at gjørt, vit skuldu roynt at gjørt nóg meira brúk av tí føroyska tógnum enn vit gera.

Men skal nakað munandi fáast burtur úr, so megu vit fara undir stórfraðleislu, so vit kunnu flyta út í stórum.

Vónandi fáa tey virkini, sum fáast við henda ídnaða, allan tann stuðul, ið fáast kann. Her meini eg bæði figgarligan og ikki minst góð hugskot sum t. d. praktiska hjálp frá serkonum.

Hjá LK-NES siga teir soleiðis:

„... býttligt uppskot og hugskot eru eisini vælkomn...“ Har hava teir eina nevnd, sum víðger øll hesi innkomnu uppskot um, hvussu best og mest kann fáast burtur úr.

Teir hava bygt eitt „vakstrarhús“ til hugskot — góð sum býttislig — og summastaðni í hesum hava teir investerað sekscifrað tøl.

Vit hava sum er ikki stórt annað enn troyggir, hosur, vottir og garvað skinn. Saktans kundi vit vevað teppir o. m. a., sum innflutt verður í hópatali.

Her kundi verið nakað hjá okkara ungu gentu at trivið í.

Sum sagt: Allur dentur má verða lagdur á, at serkon fólki verða tikin við í planlegging á øllum økjum. Vit eiga serkon á mongum økjum, men aðrar tjóðir fáa ágóðan av teimum, tí vit ikki boðsenda teimum.

H.

Felagsmarknaðurin - fiskimarkið

Oddagreinin í 14. sept. leygarðagin 10. okt. boðar frá, at stóða Tjóðveldisflokksins til felagsmarknaðin er greið. Flokkurin vil kanna málið út í æsir, bæði tær avleiðingar, ið standast av at vera úttan- og innanfyri felagsmarknaðin.

Sostatt hevur flokkurin broytt stóðu síðani orðaskiftið i heyst um logmansrøðuna, har Hanus við Høgadalá var einasti tjóðveldismaðurin, sum var fyrri at kanna málið, meðan allir hinir høvdu tikið greiða stóðu imóti at fara inn í felagsmarknaðin.

Men tá tú lesur víðari í greinin, víknar álitið á hesa nýggju og skilabetri stóðu, tí longur niðri er skrivað, at fiskimarkið sleppa vit ikki at varðveita meira enn nokur fá ár. Hetta er skrivað sum ein avgjörður veruleiki, ið einki gerst við. Eisini stendur at landsstýrið hevur skipað nevnd við donskum meirtila at kanna málið. Her er illa fylgt við, ið nevndin sita triggir føroyingar, valdir í Føroyum og triggir danskir tenastumenn, ein teirra, Einar Kallsberg, er føroyingur.

Slikur samanvavsir og slík ósannindi eru við til at gera tað torført at fáa í lag orðaskifti við góðum úrsliti, og eitt mál av so stórum týðningi fyrri Føroya framtíð átti at kunna fingið eina greiða og sakliga víðgerð av øllum flokkum.

Javnaðarflokkurin tekur ikki endaliga stóðu til felagsmarknaðarmálið, fyrr enn álitið frá kanningarnevndini fyriliggur, men eina stóðu hevur flokkurin longu tikið, og tað er henda:

1. Ókið innan fyrri fiskimarkið verður einans fyrri føroyingar. Viddin á hesum verður tað til eina og hvørja tíð galdandi fiskimarkið, ið vinnast kann, og ikki minni enn 12 fjórðingarnir, sum eru galdandi í dag.
2. Tann innan fyrri felagsmarknaðin galdandi niður-

leggia millum Hvannasund og Viðareiði kemur í apríl mánað. Tá ið nýggja telefonstøðin í Klaksvík er liðug verður byrjað at byggja hús til tær smærri automatstøðir, — eina í Norðdepli og eina á Viðareiði. Í samband við støðina á Viðareiði verður so sett upp álittandi radiosamband til Fugloyar — Svinoyar og eisini til Múla, tí gamla linjan Norðdepli — Múla er ikki egnad til automat samband.

Telefonverkið var fyrri tí óhappi, at sjókaðalin til Kallsöyna slitaði. Tað var ikki gjørligt at skoyta hann aftur. Men vit hava fingið radióutgerð, ið nú verður sett upp á strekkinum Klaksvík — Trøllanes, Klaksvík — Mikladalur og Klaksvík — Húsar/Syðradalur.

Telefonverksins vegna S. Jacobsen.

seturætturin skal ikki kunna verða misbrúktur so leiðis, at fremmand fiskifør fáa sær formellan heim stað í Føroyum og soleiðis fáa loyvi at fiski innanfyri.

Vónir eru um, at gingið verður hesum krøvum okkara á móti. Tað er tí avgerandi at vit sjálvir eru við til samráðingarnar, ov nóg verður søplað burtur, um vit bert sita hendur í favn og siga, at tað nyttar einki at fara til verka.

Avgerandi fyrri um vit yvirhovur fara uppi felagsmarknaðin er stóðan hjá Bretlandi, men vit mugu longu nú gera okkum greitt, hvørjar vansar ella fyrirumri limaskapurin ber við sær, og hvørji krøv vit seta fyrri at fara uppi. Gera vit ikki hetta kunnu vit koma at sita á berum.

Vit kunnu rokna við, at grundstøðulin undir vinnulivi okkara í framtíðini verður heimafiskiskapurin, tí halda vit fast um, at ókið innanfyri

fiskimarkið skulu vit vera einsamallir um. Men vit vilja hava aðrar vinnugreinar við síðuna av. Javnaðarflokkurin vil í sjeytíárunum skipa fyrri ídnaðarútbýggjan og hesin ídnaður skal vera exportídnaður, og tá er neyvan nakar fyrirmunur í at standa úttanfyri marknaðarsamgongur. Men einaferð enn, fiskivinnan er og fer at vera mergurin í vinnulivi okkara, og um vit ikki sleppa at hava sjóoki okkara fyrri okkum sjálvar, er javnaðarflokkurin ikki fyrri limaskapi. Sum fyrr nevnt eru góðar vónir fyrri, at vit varðveita fiskimark okkara.

Tjóðveldið fer eisini fram, at nú var ið hvussu so er neyðugt at taka loysing, tí fer Danmark uppi felagsmarknaðin, sleppa vit ikki undan, sum partur av ríkinum. Hetta samsvarar ikki við okkara metan, men skuldi tað víst seg neyðugt at gera broytingar í statsrættarstöðu okkara av hesi orsök, so er at taka tann spurningin til viðgerðar.

Kári D. Petersen.

„Volga“ í nýggjari útgávu

Tann 15. juli í ár steðgaði bilverksmiðjurnar í býnum Gorkij (stytt til GAZ) framleiðsluni av Volga-modellinum GAZ-21 og fóru í staðin undir framleiðsluna av tí nýggja modellinum GAZ-24. Umskiftið hend knappliga. Líktil tan 14. juli vóru tey 98 prosentini av framleiðsluni tað gamla modelið, og næsta morgun vóru allar 20 framleiðsluhallirnar umskipaðar til at gera bara teir nýggju Volga-24.

Nýggi bilurin hevur heilt nýtt karossari, sum gevur honum eina nóg elegantarj útsjón enn fyrr. Plássíð er eisini blivið betri, so at nú rúmast 6 fólki í bilinum. Motorurin er vorðin sterkari: 98 hestar (fyrr 75). Kobblingin er einskívað og turr við oljutrýsti. Gearkassin er fult synkróniseraður við fyra framgearum. Sum nakað nýtt í slíkum bilum hevur hesin nýggi Volga botngear.

Tvífalt bremsusystem

Ein týðningarmikil nýhending er tað, at við hesum nýggja bilinum tykist sovjettski bilídnaðurin at vera farin yvir til tvífalt bremsusystem. Á Volga-24 arbeidir hetta system t. d. soleiðis, at um annað bremsusystemið skuldi fingið skaða, farið á hol t. d., so verður altíð nóg mikið av bremsumegi eftir í hinum systeminum —

Keypið

frá teimum, sum lýsa í

SOSIALINUM

annaðhvørt í framhjólnum ella bakhjólnum.

Accelerationin er eisini betri í hesum nýggja bilinum. Volga-24 accelerar frá 0 til 100 km/t upp á 22 sekund. Toppferðin er eisini vaksin frá 130 til 145 km/t. Bensinnýtslan við ferð yvir 100 km/t er fallin frá 12,5 til 12,1. Smyrjastøðini eru blivin ferri: nú er 9, fyrr vóru 30.

Volga-24 er ætlaður til at kunna koyra í ringast hugsað umstøðum. Frihæddin er 18 cm. Hita- og luftsystemið arbeidir álítandi og effektivt. Bilurin hevur eisini alt vanligt av henteiknum sum t. d. sigarettrá, radio og teleskopantennu.

Nýggi bilurin koyrir longu í gotunum í fleiri sovjettskum býum. Verkfrøðingarnir, sum hava staðið fyri framleiðsluni av Volga-24, biðu nú spentir eftir, hvat vanligu bilforarnir fara at siga um bilin. Úrslitið av royndarkoyringini var framúr gott: eftir at hava koyrt 200.000 km undir sera ringum umstøðum var einki at siggja á bilinum.

(APN)

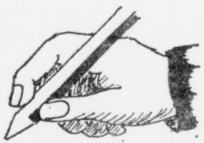
Bokmelding

(Framhald frá 8. síðu)

er en bok om menneskeverdet og vilje til innsats for folk og land. Våre nabofolk i Norden vil også ha stort utbytte av å lære mennesket og statsmannen Einar Gerhardsen å kjene. En sak for seg er bildestoffet som delvis ikke har vært offentliggjort før og som er utvalgt av Redaktør Per Sogstad.

Fridtjof Diesen.

B
R
Ø
V

NÆR VERÐUR BOTT UPPÁ TELEFONVÍÐURSKIFTINI Í MÚLA?

Harri blaðstjóri!

Herfyri stóð í blaði tygara tíðindabrev úr Múla, og var m. a. nortið við hvussu út av lagi vónalig telefonvídurskiftini eru har. Nú hava tey fingið ljós og eru sjálvsagt ógvuliga fegin um tað, men telefonvídurskiftini eru tey somu. Linjan millum Múla og Norðdepli liggur niðri í fleiri stóðum, og tað kunnu ganga upptil 14 dagar at tey hava einki telefonsamband við umheimin.

Kunnu tygum ikki frá rétta víðkomandi fáa at vita nær ætlanin er at fáa bött um hesi víðurskifti, og hvørjar útygg-

ingaretlanir telefonverkið hevur eystanfyri Múlan.

Eitt er víst, telefonvídurskiftini í Múla mugu fáast í rettlag, tað er ongantið ov skjótt.

Guttormur.

VÍÐVIKJANDI TELEFONVÍÐURSKIFTUNUM Í MÚLA

Spurt verður um nær bött verður um tey vónaligu telefonvídurskiftini norðuri í Múla. Okkum er greitt, at hetta er tiltrongt. Vit hava biða eftir nýggjum tilfari til at bota um Múla linjuna og er hetta lutvist komið í hesum døgum. Farið verður so undir arbeiðið í hesum mánaðinum. Tó er her talan um eina fyribils loysn, tí annað arbeiði fer fram, ið ber í sær at bygdin eystanfyri fáa automattelefon. Nýggjur kaðal er lagdur gjøgnum berg-holini og oman móti Norðdepli. Sjókaðal er beint nú lagdur tvørtur um Hvannasund, og nýggjur kaðal at